

גיליון מס' 483 פרשת מסעי
תשפ"ב שנה עשירית

להקדשות ולשותפות בהפצת
דברי התורה של רבינו זצוק"ל
053-3145900

דברי שי"ה

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי זצוק"ל

מקור שי"ח

נְבִיזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס וְאֵת יְרָאֵי ה' יִכְבֵּד (ע"ש בפני הרחי"ד"א)

הנה רבינו זיע"א היה מיראי הוראה באופן מבהיל, וכל ימי חייו אביו קדוש ישראל זללה"ה לא היה מורה כלל, זולת במקרים בהם ביקש ממנו אביו להורות, וכנראה הנהגה זו הייתה מקובלת אצלו מהנהגת אביו, שלא היה מורה אפילו כביענתא בכוחתא כ"ז שמרן החזו"א זצ"ל היה חי, חוץ ממה שנתבקש ע"י החזו"א (כמו שסח רבינו ז"ל), ואחר פטירת אביו החל להורות קמעא, אחר ששמע מאביו שראוי להוראה, ואמר לי שבשאלות קלות יכול להורות, אמנם מהג' ר' קלמן אדלר שליט"א שמעתי שהסטייפטר אמר לו שאפשר לסמוך על מרן זיע"א בחמורות שבחמורות, וכן שמעתי מעוד ת"ח שליט"א, אולם בירושלים לא הסכים בשום פנים להורות כלל שכיון שהחשיב את ירושלים לאתריה דמר חמיו הגר"ש אלישיב זללה"ה, וכמשי"כ בכמה מכתבים ולגר"ה קרלינשטיין ז"ל כתב: **מאד נפלאתי שפונה אלי בזמן שיש לו בירושלים את האו"ת מר"ח שליט"א אשר עצתו כאשר ישאל האיש בדבר האלוקים ומינה לא תזוע.**

בנידון הבדלה לחולה בט"ב נדחה נזקק רבינו זללה"ה להכריע בין פסק מרא דארעא בעל החזו"א זצ"ל לפסק חמיו הגר"ש זללה"ה. ורבינו שיגר בנידון זה מכתב למרן הגר"ש (נדפס בקובץ תשובות ח"א סי' נ"ז) וכתב שלדעתו אין להבדיל כמו שפסקו בשו"ת זכר שמחה (סי' ס"ט) ושו"ת צפנת פענח (ח"ב סי' ל"ב), ושב ואל תעשה עדיף חזא כיון שפסק מרן החזו"א זצ"ל דהיום אין לנו חמר מדינה ואין להבדיל אלא על היין א"כ איך יבדיל על היין בט"ב, ועוד שחולה אין מותר לו לאכל אלא מה שמוכרח ואיך ישתה יין שא"צ כלל למחלתו, ועוד שמעולם לא שמענו שקטנים שאוכלים בט"ב ביום א' יבדילו, ורבינו הגר"ש ז"ל השיבו שבברכ"י (סי' תקנ"ו) ובשד"ח נזכר שיש להבדיל ללא חולק, ועוד שלשי' הרמב"ן חיוב ההבדלה במוצאי שבת יותר ברור מאשר במוצאי ת"ב, ועל כן מותר לחולה דמקום חולי לא גזרו רבנן, ויעשה על חמר מדינה כיון שלדעת האו"ז אסור ביין, ולדעת החזו"א שאין חמר מדינה בזמנינו יבדיל על היין שכן התיר הגר"ז בחי' על הרמב"ם, עכת"ד הגר"ש זצ"ל. אכן למעשה קודם ת"ב לא רצה רבינו זצ"ל להכריע כנגד דברי הגר"ש, וכששאלתיו בשבת שחל בת"ב על הנידון הנ"ל, שאלני אם זה נוגע למעשה, ואמרתי שיתכן שיהי' נפ"מ, והשיב: אי"ה לא יהי' נפ"מ. ופ"א עשה לי פשרה ואמר שהוא מחלוקת הפוסקים, ולכן איש יבדיל על מיץ ענבים [אבל אין ליתן לקטן שהרי ג"כ אסור ביין]. ואשה תאכל בלא הבדלה [כיון שיש דעות שאשה פטורה מהבדלה כל ימות השנה כמשי"כ בבה"ל סי' רצ"ו לכן באשה י"ל שלא תבדיל כלל]. ושמעתי מהגרנ"א זקס שליט"א שאמר לו שכמדו' לו ששמע ממרן החזו"א שחולה לא יבדיל, אלא שאין יכול להעיד ע"ז. ולכן רבינו זללה"ה בעצמו כשהוצרך לאכול מחמת חולי בט"ב שחל במוצ"ש לא הבדיל קודם שאכל, ואף על פי כן עדיין העדיף שלא להיכנס כלל לשאלה וכשהיה בעל ברית המתין לברית דבזה לכו"ע מבדיל על הכוס כמשי"כ במ"ב סי' תקנ"ט טקל"ז (וכן שמעתי מנאמנו הקרוב הגר"י אפשטיין שליט"א), ועי' בארחות רבינו (ח"ב עמ' קע"ט) בשם הקה"י ז"ל שמזה שלא דן בזה המ"ב משמע שלא היה ברירא ליה האי דינא.

בשבוע שעבר כתבתי מעשה על הג"ר זרח ברוורמן זצ"ל וזריזין מקדימין, והעירני כבוד חדב"נ הגר"י קולדצקי שליט"א שעירוב שמות יש כאן, והמעשה היה עם סבו הג' ר' זליג ברוורמן זצ"ל [שהיה אחיינו של ר' זרח שהביאו לירושלים], ואגב נציין דבר מעניין שנמצא שאחר שר' זליג ביכר לוותר על סנדקאות מאדם גדול בשביל לקיים מצוות זריזין, זכה למידה כנגד מידה ושני נכדיו שיבלח"א [הג"ר יצחק קולדצקי והג"ר זליג ברוורמן] נכנסו כחתנים בבית רבינו זיע"א אשר ייחוד שבחיו היה בפרט בשני עניינים אלו, בעניין זריזין מקדימין - ובעניין מצוות סנדקאות כאחד... עוד אציין בזה שפעם שמעתי איך הגאון ר' אליהו מן שליט"א משבח בפני רבינו את חתנו הגה"צ ר' יצחק הנ"ל שהוא חד בדרא בענייני זיכוי הרבים וכו', והפטיר רבינו זצ"ל שיש לו בזה זכות אבות שהוא נכד של ר' זליג.

מדור זה מוקדש לע"נ א"מ הרבנית ברכה רבקה רוזנברג ב"ר שלמה אריה ז"ל

היומן

בס"ד

כבוד ידיד היקר הרה"ג ר' יצחק גולדשטוף שליט"א
שלו' רב

לאחר הכרת הטוב עצומה על הזיכוי הרבים העצום שכבודו זוכה לעשות מידי שבוע. אבקש אם תוכל לפרסם את דברי לתועלת בס"ד, בענין מה שנתפרסם בגיליון (ביומן) על הוראת מרן שר התורה הגר"ח זצ"ל בענין שמות בשידוכין. ולהלן דברים ברורים בע"ה, שיצאו מרבינו זצ"ל ומשאר רבותינו זצ"ל, זה ודאי אם לא משתמשים באותו שם, אין שאלה כלל. אם משתמשים לזה בשם אחד ולזה בשני שמות, מרן החזו"א זללה"ה הורה בע"פ ובכת"י בתשובות החזו"א, ובטעמא דקרא בשמו שזה בסדר גמור, אף שאכן לפעמים הורה רבינו אחרת, כל זה היה הוראת שעה לאותו שידוך שכך נגזר משמים, אבל לגופו של מלתא כך היו הוראת רבותינו, אלא א"כ משתמשים באותו שם שע"ז יש את צוואת ר"י החסיד. [ובכל שאלה שמתעוררת ניתן לכל אחד לשאול את רבו].

בתודה ידידך גדלי'הו הוניגסברג

להתפלל

מתוך ספרו של רבינו "ארחות יושר" יג. המדבר בקביעות בשעה שהצבור אומרים שבחו של מקום אפי' כבר אמר זה קודם או שיאמרנה אח"כ הרי זה מבזה עבודתו של מקום, ומצוה לומר כל דבר ביחד עם הצבור כמבואר בשו"ע ובכמה מקומות, וברוב עם הדרת מלך וחז"ל החמירו מאד על הפורש מן הצבור.

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת עַל גְּדוּלֵי הַדּוֹרוֹת

עובדות חדשות ונדירות מפי רבינו מרן זצוק"ל!

מדור שָׁנִים קְדֻמוֹנִיּוֹת - לשבועות הבאים בעזה"י

פרשת דברים, גלין בין הזמנים - על הקשר המסתורי עם חכמי הקבלה ותורת הנסתר (ה' באב)
עוד בקרוב בס"ד: על רשכבה"ג הגרה"ע גרודזינסקי (ה' אב), ועל הגה"צ רבי אליהו דושניצר זצ"ל (כב אב)
נשמח לקבל מקוראינו הנאמנים מסמכים, תמונות, עובדות ומעשיות הקשורים להנ"ל

הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל

בישיבת לומז'א

סיפר רבינו שזוכר מהשנים שלמד בישיבת לומז'א, את רבי שמואל רוזובסקי ורעהו רבי זלמן רוטברג ורבי אליהו משקובסקי שהיו מהבחורים החשובים בישיבה.

עוד אמר שבתקופה הראשונה ללימודו בישיבה, היו בישיבה שלושה סוגי בחורים, היו את המבוגרים בגיל כרבי שמואל ואחיו רבי יוסף ורבי זלמן רוטברג, והיו את הבחורים שלא היו מבוגרים אך גם לא צעירים, וביניהם היו האחים הגאונים רבי גרשון ורבי יעקב אדלשטיין, ואילו אני הייתי מהצעירים...

הצעת שידוך

סיפר רבינו שהחזון איש הכיר היטב את רבי שמואל ושוחח איתו הרבה בדברי תורה והעריץ אותו, ופעם אחת אף הציע אותו בהצעת שידוך לאחת מבנות המשפחה, אך בסוף הדבר לא יצא לפועל (ואכמ"ל).



הגאון רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל

ביקור גומלין

סיפר חתנו של רבי שמואל, הג"ר יצחק הקר, ראש ישיבת גרודנא בבאר יעקב, שכאשר היה רבינו חתן צעיר ושהה בשבת בירושלים, הלך לבקר את רבי שמואל כיון שהיו קרובי משפחה (רעייתו של רבי שמואל, היתה בתו של הגר"צ פראנק, שהיה גיסו של רבי אריה לוי, ורבי אריה סביה של הרבנית בת שבע קניבסקי ע"ה).

וכשעבר רבי שמואל להתגורר בבני ברק, נכנס אליו רבינו לבקר, וזמן קצר אחרי כן הגיע רבי שמואל בחזרה לבית רבינו ל"ביקור גומלין".



תמונה נדירה משנת תשל"ג באירוסיה החתן רבי ישראל יפת בשולחן הכבוד נראים: רבינו, ר"ד וולפא הרב דראשון לציון, ורבי שמואל רוזובסקי (מוסתר בחלקו) (יש"כ לידידינו רבי צפניה עטרי)

שונה מכולם

לאחרונה סיפר אחד מחברי החדר שישן עם רבינו בתקופת לימודי בישיבת לומז'א בפתח תקוה (מר ש. מנדלבוים שיח'): "כשלמדנו יחד בישיבה, היו בחורים שראו עליהם שעדיים לגדולות, כדוגמת הבחור שמואל רוזובסקי, הבחור משה סאלאווייצ'יק, והבחור חיים גריינמן ועוד, אבל הבחור חיים קניבסקי היה רחוק

מכולם, וגם שונה מכולם, לא האמנתי שיבוא יום ואשמע שיש תור של אנשים שמתיעצים איתו..."

הגאון רבי יוסף רוזובסקי

סיפר רבינו: פעם אחת ניגש אלי החזון איש, והראה לי מכתב שקיבל, ואמר לי שכשאני חוזר לישיבה ב'פתח תקוה', אברר על בחור בשם 'אליעזר בוגרד' הלומד שם, וכשאדע מי הוא אמסור לו תשובה.

וסיפר - שהוא שלח לו שאלה במכתב 'האם צריך לעשר לחם שקונים בחנות', והתשובה שצריך להשיב לו היא 'שאכן יש לעשר!'. "נסעתי לפתח תקוה, והלכתי לכתובת שהיתה רשומה במכתב, אבל לא היה שום בית" סיפר רבנו, "עד שראיתי בצד צריף קטן של פנימיה של בחורי ישיבה, ובחוץ רשימת הבחורים שישנים שם, וביניהם הופיע שמו של הבחור אליעזר בוגרד". והתברר שזו היתה פנימיה של ישיבת אור ישראל בפתח תקוה.

"נכנסתי להיכל הישיבה הסמוכה כדי לחפש את הבחור, ופגשתי את אחד הרבנים, היה זה ראש הישיבה הגאון רבי יוסף רוזובסקי, ושאלתי אותו אם יש כזה בחור, והשיב כן, ואמר שיקרא לו". "ואכן הבחור הגיע וסיפרתי לו את התשובה של החזון איש".

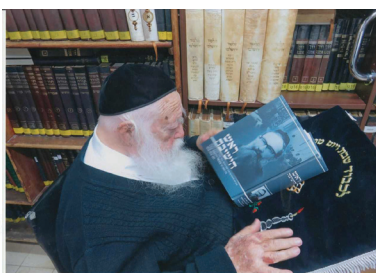
אחרי זה שמעתי שרבי יוסף שאל את הבחור, מדוע הטרחת את החזון איש במכתב ולא שאלת בעל פה, וענה לו 'כי אם לא הייתי כותב מכתב הוא לא היה משיב לי'... ואחרי כן נודע לי שהמשגיח שם נזף בו על זה...

אסתר ברוח הקודש נאמרה

מגילה ז' א' רבי יוסי בן דורמסקית אומר אסתר ברוח הקודש נאמרה, שנאמר ובבזה לא שלחו את ידם, (ומאין ידעו מה עשו הרחוקים, ומוכרח שנאמרה ברוח הקודש), ושמעתי כיצד רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל שואל את מרן החזון איש, מה הראיה, הרי יתכן ששלחו למקומות הרחוקים וביררו דבר זה, והשיב לו תשובה. והשאלה פלא גדול, כי הרי הגמרא שם בהמשך שואלת את זה (רשימות הגר"א מן מפי רבינו).

ספר קרית מלך

סיפר אחד מתלמידי רבי שמואל שזכור לו כמה פעמים שבמהלך השיעור כללי הזכיר מהספר 'קרית מלך' על הרמב"ם והזכירו מאוד בהערכה (ספר 'הספרים' לר"ג הוניגסברג)



מעין בספר תולדותיו של רבי שמואל רוזובסקי